

Latwefch u Awisse.

Nr. 37. Zettortdeenâ 16tâ September 1837.

T a u n a s s i n n a s.

No Birschumuisch a s. Jauks laizinsch mums scho waffar bija, seedu laiks rüdseem labbi isdewahs, jo bija filtas deeninas bes wehja un bes leetus. Mehs arri labbi un weegli warrejam fanemt Deewa dahwanas, bet tafs bija knappas. Jo rüdsi ne noauguschi, arri ne isdohdahs labbi no rißjahn. Gan ruddeni labbi bija eeschluschees, gan pawassara labbi un pri-schi stahweja un tomehr nefahda svehtiba laukos; dasch fainneeks ne dabbuhs atpakkat sawu fehlu, jo weetahm, wissuwairak fur uppes bija pahrpluhdufchhas, finilges ween un lahtschu ausas bija atrohnamas. Bet to leelaku skahdi tahr-pini vadarija muhsu laukeem; pehz seedu laika tee eesfahze rüdru stohbrus pee paschas semmes nograust. Rüdsi isskattijahs kà no krussas sti-pri erwainoti. Gan pawassaras pluhdi muhsu wisslabbakas plawas apnese ar finiltim, gan seemâ leddus dauds weetâs sahli bij puhdejis, bet tomehr mehs ne effam knappaku seemu fanehmuschi, jo Deews atmaksaja to skahdi un faufas plawas likke isaugt papilnam sahles. Zif pat schehligi wisch gahdahs par zilweku pahr-tischani. Rüdru gan slikti, bet waffaraji wissur brangi bija un scho gadd isbehgs falnai, ja tikkai ne buhtu pahrleeku wehlu sehti. Lihds schim wehl wissur kartupeli lappas (laktes) saltas. Wissuwairak ausas labbi noauguscha — bet ar meescheem atkal nelaime. Tahrpini, kas rüdru scho waffar maitaja, arri meeschu stoh-brus pee paschas semmes nograusch, un wahrpum tressha dalla pee semmes guli. Kartupeli un kahposti scho gadd newaid flavejami — bet wissadas mescha un dahrfa ohgas bija papilnam. Sehnes wehlu eesfahze augt.

Zif daudskahrtigus auglus muhsu sehjumi war nest, kad tee atrohn labbu semmi un ihstu kohpschanu — to mehs scho gadd effam redse-

juschi, — bet arri zif daschadas breefmas un kaites sehjumeem useet. — Gribbedams redseht woi manni meeschi labbi dihgst, es eeliku 50 graudinus pohdâ ar labbu melnu semmi. Tee labbi fadihge un es meescha sahli israhwu — bet weens stahdinsch palikke pohdâ un sahze pree-zigi augt, un islaide 15 stohbrus weenu pakkat ohtru. Es to labbi kohpdams winnu turreju pee faules un no laika us laiku to aplaistiju. Diwi stohbrus tahrpinsch nokohde pee paschas saknes, diwi apehde pellite, diwi wahrpas pa-liske melnas, trim seedi labbi ne isdewahs, jo teem tikkai weenâ pussê bija graudini — un to-mehr es no tahm atliffuschahm wahrpahm dab-buju wairak ka diwi simts graudinu. Kad jelle us tahdu wihi un tahdâ semme warretum feht weenu paschu puhru, tad mums peetiku. L.

Gelsch schahm deenahm 10 firgi nosagi — un lihds schim winnu pehdas wehl naw atrohnamas. L.

P a h r u h d e n i.

Usmannigs bihbeles lassitois, to wahrdi muhsu Kunga Jesus no Markus evangeliuma, no gatas nodattas klausidams, kas 41mâ pantâ tà irr lassams:

„Ja kas juhs dsirdinahs ar uhdens bikkeli mammâ wahrdâ, tapehz ka juhs Kristum peederrat, pa-teest es jums sahli, tam fawa alga ne suddihs“ gan buhs ta Kunga angstu laipnibu zeena lizzis, kas wissu, ko mehs weenam no teem wissmasa-keem muhsu brahleem darram, tà gribb peenemt, itt kà mehs to buhtum Winnam pascham darrijuschi. Bet wehl ne buhs ihsti faprattis, kalab-bad gan muhsu Pestitais itt uhdene bikkeli pee-minn. Es to nu isteikschu.

Mehs paaukstâ semmes pussê dsihwojam, un arri gan slahpstam, un uhdens muhs atspirdsi-na: bet tur karstâs semmes tas wehl dauds wai-

rak istaifa. Karsta faule tur zilweku tà kalte un flahpe, ka ehst dauds ne gribbahs, un itt ar masum war par deenu pahrtikl, bet bes uhdens itt drihs janoslahypt un janomirst. Un jasinn: semme tur newa tahda awotaina kà pee mums! Gan leetus laikà awoschi teff, un uppes nahk no wissahm kalmainahm weetahm semmè, bet faule drihs isgaifo uhdensi, awoschi issihfst, un bailigs fausums wissu semmi tufschu padarra. Wai tam reisneekam, kas eerastà uhdens weets nefahdu wairs ne atrohn! Tad janosehshahs, kà Alhgare tukfnesi nosehdahs, un jagaida nahwe nahkam. Barrat dohmaht, ka laudim tur leela gahdachana, ka uhdens ne issustu karstà laikà, un kahda dahrga leeta palaikam irr uhdens, ko ne par naudu ne warr noprift, jo katrs faru zeeti faraga, un tik ween tehre,zik jav itt par nohti wajjaga. Tee debbesu lohgi arri tur par ilgu laiku zeeni neatwehrti palift, un tadeht tahs pusses edsfhwotaji wehl us scho laiku tahdas akkas bedres sinni rakt, kahdas tee Israëla behrni rakke. Prohti, eeleijas weetà eefsch zeetas semmes isdohbe dsillu un plattu bedri ar schauru kaklu, kà fruhkai. To nu ar stiegeli muhri isohdere, un wissu ar tahdu liphunu aissstrihke, kahds tur dauds no semmes ispill, un sakaltis paleek kà pitkis, kas uhdensi nemas zauri ne laisch. Tas masais zaurums, kas augscham pee pascha semmes wifus paleek, tohp wehl ar akmineem aissflahsts, lai faule ne buht ne warr pee-eet. Tahds bija tas akmis, ko Jekabs Nælei nowehle, skattees I. Mohs. gr. 29tä nod. 10tä pantä. — Kad nu leetus laiks, tad atwerr akku, un fatezdina uhdensi zik ween warr, jo ar to paschu pehz jateek, lihds Deewos atkal leetu dohd. Un to ne warr sinnah, kad tas notiks. Tad nu gan tam zilwekam labbu firdi, un deewabihjigu prahru wajaga turreht, kas tahdu drohschibù us Deewu nemmehs, ka Deewos winnam ne liks noflahpt, kad buhs Jesus labbad kahdu tizzigu zilweku ar uhdens bikkeli pee dsihwibas usturrejis. Tahdam tas Kungs Jesus schè fohla nesuhdamu algu, pehz Sawas augstas laipnibas.

Kad nu tee svehti raksti to leelaku truhkumu, prohti kad deewabihjaschana peetruehku pee zil-

wékeem, ar uhdens truhkumu lihdsina, un kad tapatt arri tahs saldakas atspirgschanas nosihme kà kahdu uhdens baudischamu, ko noslahypis zilweks dabbu: tad schahdu lihdsibu jaufkumu un kastumu ihsti warr noprast, kad apdohma, zik filtà Juhudu semmè uhdens wehrts irr zilwekam. Un wehl warr apdohmaht, kà jaufi tas irr fazzishts: kad muhsu Kungs Jesus ar to Sa mariteru feewu pee Jekaba akkas runnadams, feri to awoti effam teizahs, no kà muhschigas dsihwibas uhdens istek. Mekle Zahna ewangeliumä, 4tä nod.

Bet wehl wairak pahr uhdensi fakkoh: arri pee mums uhdens irr itt angsta Deewa dahwana. Neween tapehz, ka maseem zilwekeem zits nekas dauds newa, ko slahpes dsirdiht, bet tapehz, ka tik weffeligs. Uhdensi irr tahs labbas Deewa dohtas sahles, kas zilweku usturr wesselibà un spirgtumä. Wisswairak awota uhdennim, kad skaidrs irr un aufsts, un kà finelts tudalin arri tohp baudihts, irr tahds spehks, zilweka labflahschamu dauds labbaki usturreht, kà kautkahds zits dsehreens to spehj darriht. Muhsu affinis eekarfahs, pa wissu meesu zauri istekkoht, mehs dwashu welkoht dauds tahdu gaisu eewelkam, kas silda, un swihschoht dauds mikluma isdohdam. Wiss tas meesai spehku atnemim, un pamasitin wahjumu peewedd. Nu mihlais uhdens mums irr eedohts, un kad buhki kahdu reissi diktì noslahpis bijis, tad pats manniß to dsehris, kà labbi tas taras karstas affinis remde, wissu meesu tero darra mudru, un sunnams arri tarwu wesselibu usturr. Turprettim wissi ruhguschi un dedsinati dsehreeni muhsu affinis wehl wairak ee-karse, un tapehz tee siyru dsehreenu dsehreji arri tik ahtri eegullahs karstuma guttä. Pee uhdenea dserschanas dauds zilweki irr wezzi tappusch, un siyri bijuschli lihds gallam, bet tas sveppenais ugguns, ko siyru dsehreenu dsehreji lihds eenemim, tas spehkus preefch laika isehd. Jo neba wiss tas meesai par labbu, ko lihds eenemim ar brandwihnu jeb ar wihnu, ar allu, kappeju un tehju! Pee katra dauds kaitekli irr klahstu, kas tikkai mehlei gahrdi rahdahs, bet newa meesai par labbu. Jo eefsch muhsu eefschahm irr dauds

smalki suhzekli, kas to waisadfigu mitlumu no eefschahm eesuhz, un paschi futtinadami wisseem panteem isdohd. Kad tee aissbahschabs, tad panteem pamasitin janodilst. Nu ar teem sti-preem dsehreeneem dauds nessaidrumi libds eenahk, tee paschi, kas us mehli degg, un ka glohti preefschâ mettahs, un meesai gruhti darra. Bet ar skaidru uhdeni tas ta newa, tas eet wisszauri un ne pamett nefahdas paleekas, tas nonemm wissadus nelabbumus, kas tur eefschâ rohnahs, tas irr wisseem zilwekeem tas derrigais. Valdees mihlam Deerwam! naudu ne makfa, kaut gan dahrgs rahdahs daschâ fehtâ.

Bet jo skaidrs uhdens irr derrigs meesai, jo nessaidrais irr kaites darritais! Itt janobreh-zabs, kad reds zilwekus pee schahdas tahdas pelzes peekrihtam atdsertees, lai newa teem sohli jastaiga libds affu. Jo woi apdohma, ko tur libds eedser? Smellat tikkai nessaidru uhdeni glahsé, un turrat prett fauli, tad redseet, ko wissu libds ar tahdu eenenmat. Katram uhdenum, kas kahdu laiku faule stahwejis, rohnahs dauds un daschadi eedsihwotaji, zitti tik massi, ka zaur glahsi ween warr eeraudsiht, zitti atkal leelaki un azzim redsami. Turklaht arri wissa-das leetas uhdeni mirzoh, zaure to paschu paleek pihschlös, kas libds ar uhdeni isteck. Kahdi puumi nu mirkst katram laufa-uhdeni, un ko wissu tahds tekkoht irr isgraufis un libds nehmis! Kas wesselibu mihl, lai pee awota jeb labba aktas uhdens turrahß.

Sinnams, arri tee awoschi newa wissi weenadi, un zittam tahda smakka, ka mutte ne lab-praht to uhdeni peenemin. Bet ta atkal irr leela Deerwa scheblastiba! Deewas dascheem awoscheem leef eefsch semmes tezzeht pahr tahdahm weetahm, kur fahls, schwelis, jeb dselse eefschâ. Tee nu uhdeni mirkdam, tam pascham tekkoht dauds no sawa libds dohd, un us semmes wirsu usnahzis, tas rohnahs sliinneem par tahdahm sahlehm palizzis, kahdas neweens apteekeris ne spehj pataifisht! Arri muhsu tehwsemme pree Baldoehnes, pree Remmeres un pee Bahrbeles tahdi wesselibas awoschi irr, un ikwassarâ dauds zilweki tur nobrauz, to sihwu uhdeni eedser, un ar to apmasgatees, un pahr-

nahk spirtti un sveiki. Wahzsemme wehl dauds wairak wesselibas awoschi, daschdaschadi. Zittam uhdens ist werdohts no semmes isnahk, zittam tik aufsts ka ledbus. Zittam putt ar muttu-keem kad eeleigh glahsé, zittam skahbs, zittam ruhks, zittam fahlights. Un tee mantas kambari seminé, no kurreem kats farwu smakku is-nemm, kahdi bijuschi, tahdi paleek pilni. Sits wesselibas awots jaw irr tahds pats tezzejis, nu 1000 gaddi un wairak, un paaudsu paaudses no wissadahm kaitehm glahbis, un zeemineem labbu pelnu dewis. Jo neween dauds fungi un laudis us tahdahm weetahm fabrauz ik wassarâs, bet brihnum dauds tahdi uhdeni arri tohp eefsch kruh-fahm eepilditi, un tahlu jo tahlu jo aissfuhtiti.

Wehlesim no firds, kaut wissi, kas ar gudru dak-teru sinnu us tahdahm pussehm dewuschees, tur ee-mantotu mihl wesselibu! un paschi sinnasim uh-deni par augstu Deewa dahuwanu turreht. F. R.

Teefas fluddin a schan a s.

Us pawehleschanu tahs Reiseriftas Majestees, ta Patwaldineeka wissas Kreewu Walsts ic. ic. ic., tohp wissi tee, kam kahdas taisnas prassischanas pee ta Puhnes salmineeka Muischaraj Ehtmann Aufohna buhu, kas inventarium = truhkuma un magashines parradu dehi sawas mahjas nodevis, usaizinati, 28ta Oktober pee Puhnes un Wezzpilles pagasta teefas pee-teektees. Puhnes un Wezzpilles pagasta teesa, 28ta August 1837.

(T. S.) † † Sibman Freiberg, pagasta wezzakais.
(Nr. 46.) Fr. Hildebrand, pagasta teefas frihweris.

Rundales pagasta teesa zaure scho sinnamu barra, ka tas Rundales kalps Jahnis, no Klibjahuu Zura mah-jahm, tai nafti no 5ta us 6tu September f. g. us Schaimes jeb Elleijes zetta, nezik tahlu no Mahlu frohga, 6 goddu wezzu ehrseli atraddis, ar behrahn schkummela spalwahm un ar melneem farreem un asti. Kam schis ehrselis peederretu, teek usaizinahs, feheit peeteektees, un scho ehrseli prett barroschanas otlihdiss-naschanu prettim uemt, un ar taisnahn parahdischanaas sihmehn peerahdiht, ka tas ehrselis winnam peederr.

Rundales pagasta teesa, 10ta September 1837. 3
(T. S.) † † Spigge Peter, pagasta wezzakais.
(Nr. 133.) Heydtmann, pagasta teefas frihweris.

Krohna Nendesmuischas melder Seebberg mahjâs 3 sirgi peeklihduschi, prohti: 1) duhkainâ kehwe, 4 gaddus wezza; 2) gaifchi behrs sirgs, kreifa pakka-

Kahja pahri pahr naggi druszin balta, pahri pahr 12 gadd. wezs; 3) pukis sirgs, kreisa pakal-kahja pahri pahr naggi druszin balta, ar balta sirhipu peerē un pahr degguru, arri pahri pahr 12 gadd. wezs. Kam schee sirgi peederetu, to usaizina, 6 neddelu starpā prett barroschanas atlidsinachanu tohs sirguš prett uemt, zittadi schohs pee Krohna Rendes pagasta teesas uhtrupē pahrdohs.

Kr. Rendes pagasta teesa, 6tā September 1837. 3

† † Auster Abing, pagasta wezzakais.

(Nr. 156.) W. Freudendorff, pagasta teesas frihweris.

Wissi tee, kam kahdas taisnas parradu prassishanas, pee ta Jaun-Aluzes fainneeka Dehninu Kristoppa Preeda buhtu, pahr kurra mantu parradu un sawu mahju nolaishanas dehl konkurse spresta, tohp usaizinati, lihds stru Oktober f. g. scheit peeteiktees.

Jaun-Aluzes pagasta teesa, 21mā August 1837. 1

† † Behrtulait Jahne Schulz, pagasta wezzakais.

(Nr. 47.) A. G. Hammer, pagasta teesas frihweris.

Wissi tee, kam kahdas taisnas parradu prassishanas woi mekleschanas pee tahs atstahtas mantas ta nomirruscha Basses fainneeka Swirbulu Krista Sperling buhtu, tohp usaizinati, pee saudeschanas sawas teesas diwu mehneschu starpā, un wisswehlak lihds htu November f. g. pee schihs pagasta teesas peeteiktees. Kloster-Alisputtes pagasta teesa, 3schā September 1837. 2

Tohm Jacobsohn, pagasta wezzakais.

(Nr. 190.) Fr. Grening, pagasta teesas frihweris.

Zittas fluddinachanas.

Talfer pilstatinā irr nams Nr. 20., preefsch 15 gaddeem buhwehts, wehl itt wessels, ar labbam eetaifischahnām, kas zitteem namneem truhst, ar 7 filteem kambareem, ar leelu fehtas viddu un jaunu ehrbergi, kur flehts, wahguhsis un stallis preefsch 2 gohwim un 4 firgeom. Schis nams labbā weetā pee tirguš, un geld tilkabb pamilie, kā arri lohpmanna - jeb traiteera - buhschanai. Pirzejus luhsahs, preefsch jauneem seemas - fivehtkeem paschā nammā peefazzites - scho pirkshana notaifift. 3

Peekdeen iseljohst, fesdeen nahloht, nakti tāl totā September scheit pilstatā kahdam fungam 11 fudr. eh-damas karrotas, 2 leelas fudr. karrotas, weena ar ko suppi un ohtra ar ko wahritas leetas preefschā leek, nosogtas. Schihm fudraba leetahm bij tee behftabi C. v. S. eewilkti. Tas saglis arri 3 masus fudr. katus puttu pihpus lihds nehmis, weenam bij wahks nokalts ar zeppuri, kā to schandaru soldati walka. Kas pee Zelg. Latv. rihta-mahzitaja pahr schihm sagtahm leetahm skaidru sunn dohd, tam sohla 6 fudr, rublus pateizibas naudas. 3

Sinna pahr jaunu grahmatu.

Dakter Adolphi fungas, kas wissahm muishas wal-dischanahm, un ihpaschi mohderchm gan labbi buhs pasifstams, kahdu grahmatinu farakstijis, kurā atrohn pamahzishanas mohderchm, kā pee lohpu kohpschanas buhs turretees. Schinni grahmatinā labbi pehz kahrtas wiss salists, kas mohderei geld sunnahf sawā annatā. Dauds gon tannī atradihs, ko jaw buhs sunnajusi, bet arri ne truhks tahdas mahzibas, kas, kaut jaunas un ne wisseem sunnanias, tomehr prahtha zilwekani tuhval kā derrigas israhdaħs. — Weeglas deenas mohderei wiss-fai ne buhs, ja ta pehz schihm mahzibahm darrīħe, bet ja tweedri birs un kahjas kustefees, rohka nemis spohschus rubbulus. Schi grahmatina jo geldiga buhs mohdernekeem nolikt par sluhra akmini funtraktehm, jeb labbaki fazzischi: ja scho akmini noliki par grunti, ehka ta iżzelfees potte no fewis, ka buhs droħsch un siyrs paġunts kur dsiħwoħt. Lai mohderes u snemmabs droħschis pee tam turretees, ko tur mahza, ja tai to dohd un to ee-wehl, ko ta grahmatata sakka mohderei wajadfigu. Za funtrakti taisa, gruhti wissu atgħaddees, un runnati wahrdu masa weħsmina brihscham tik-tahlu aisdseem, ka to ne warri wairs sadabhuht rohkā; drissees wahrds paleek us behru behrueem. —

Ne mohderehm ween — itt wisseem kam goħws kuhis, schi grahmatina geldiga buht pee roħkas. Talabba to gan pirkis ir tulipħha gadda. Naw dahrga, — makkahs ar wahu 50 kap. fudr., woi to pehr. Wahzu jeb Latweeschu wallodā, ja to 4 neddelu starpā pee mums jeb pee Steffenhagen funga apstelle, — pehz nemis wairak. 2

W. Pantenius,
Zelg. Latv. rihta-mahzitais.

Briħw drikkieħt.

No juhrmallas-gubernementu augħtas wal-dischanas pusses: Hofraħt von Braunschweig, grahm. pahrluħkotais,